

וְהָאֵי אִיהִי חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, וְעֲלָהּ אֶתְמַר (קהלת ט טז) וְחֲכַמַּת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָהּ, וְעֲלָהּ אֶתְמַר (שמואל א ב ל) פִּי מִכְּבֹדִי אֶכְבֵּד וּבֹוֹזִי יִקְלוּ, כַּד נִחִית שְׁלֹמָה מִמְּלָכוּתֶיהָ הָיָה חֲכָמָה דִּילִיָּה בְּזוּיָהּ בְּעֵינֵי שְׁטִיָּין, וְכַד אֶסְתַּלַּק בְּמִלְכוּתֶיהָ אֶתְמַר בֵּיהּ (מלכים א ה י) וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, דְּאֶתְרַבִּיאַת עַד דְּמִטָּאֵת לְהָאֵי אֶתְר דְּאֶתְנַטִּילַת מִתְמָן, לְאַתְר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, דְּאִיהִי חֲכָמָה בְּרִישָׁא, וְאִיהִי חֲכָמָה בְּסוֹף, וְאִיהִי תוֹרָה בְּאֶמְצָעֵיתָא, בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעֵיתָא תוֹרַת אֶמֶת, לְעִילָא תוֹרַת חֲכָם, לְתַתָּא חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, וּבְגִין דָּא מְסֻטְרָא דְּשְׁלֹמָה אֶתְמַר וְחֲכַמַּת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָהּ, דְּנִחִיתַת בֵּיהּ, וְסְלִיקַת בֵּיהּ, כְּמָה דְּאֶתְמַר בֵּיהּ וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמָה מִחֲכַמַּת כָּל בְּנֵי קָדָם.

אֲבָרְ בְּרִשְׁעִים מַה כְּתוּב בְּהֵם? נִתְנַנְי יְהו"ה בִּידֵי לֹא אוֹכֵל קוּם, נְפִלָה וְלֹא תוֹסִיף קוּם, וְאַף עַל פִּי שְׂאִין לָהּ רְשׁוּת לְעַמּוּד מְעַצְמָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָקִים אוֹתָהּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בַּיּוֹם הַזֶּה אֶקִּים אֶת סִפְת דְּדוֹד הַנְּפִלֵת, וּמִי גְרַם שְׂיִרְדָּה לָהּ מִמְּקוֹמָהּ? זֶה הַנְּחָשׁ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהֵיִם אֵל הַנְּחָשׁ פִּי עֲשִׂיתָ זֹאת, שְׂהִיא הַשְּׂכִינָה, שְׁגַרְמָה שְׁנַמְצָאֵת יְבִשָּׁה וְנְפִלָה מִמְּקוֹמָהּ, אַרְוִר אַתָּה מְפַל הַבְּהֵמָה וְגוֹמַר, קָלַל אוֹתוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ מְלָכִים וְשְׁלִיטִים עַל מַה שְּׁסוּמָךְ, שְׁהֵם רִגְלֵי וַיִּדְּיוּ שְׁקָצִץ אוֹתָם, כְּמוֹ שְׂהוּא גְרַם קְצוּץ וּפְרוּד לְמַעְלָה, וּמִשּׁוּם זֶה עַל גַּחְוֹנָה תִּלְךְ וְעַפְר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְזֶהוּ שְׁאֵמַר יִצְחָק לְעֵשׂוּ מִשְׁמֹנֵי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶךְ.

עֵשֶׂר קָלְלוֹת קָלַל אֶת הַנְּחָשׁ, מִשּׁוּם שְׁגַרְם שְׁנַפְרְדָה הַשְּׂכִינָה שְׂהִיא עֲשִׂירִית מִבְּעֲלָהּ, וְעֵשֶׂר

וְהָאֵי אִיהִי חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, וְעֲלָהּ אֶתְמַר (קהלת ט טז) וְחֲכַמַּת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָהּ, וְעֲלָהּ אֶתְמַר (שמואל א ב ל) פִּי מִכְּבֹדִי אֶכְבֵּד וּבֹוֹזִי יִקְלוּ, כַּד נִחִית שְׁלֹמָה מִמְּלָכוּתֶיהָ הָיָה חֲכָמָה דִּילִיָּה בְּזוּיָהּ בְּעֵינֵי שְׁטִיָּין, וְכַד אֶסְתַּלַּק בְּמִלְכוּתֶיהָ אֶתְמַר בֵּיהּ (מלכים א ה י) וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, דְּאֶתְרַבִּיאַת עַד דְּמִטָּאֵת לְהָאֵי אֶתְר דְּאֶתְנַטִּילַת מִתְמָן, לְאַתְר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, דְּאִיהִי חֲכָמָה בְּרִישָׁא, וְאִיהִי חֲכָמָה בְּסוֹף, וְאִיהִי תוֹרָה בְּאֶמְצָעֵיתָא, בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעֵיתָא תוֹרַת אֶמֶת, לְעִילָא תוֹרַת חֲכָם, לְתַתָּא חֲכַמַּת שְׁלֹמָה, וּבְגִין דָּא מְסֻטְרָא דְּשְׁלֹמָה אֶתְמַר וְחֲכַמַּת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָהּ, דְּנִחִיתַת בֵּיהּ, וְסְלִיקַת בֵּיהּ, כְּמָה דְּאֶתְמַר בֵּיהּ וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמָה מִחֲכַמַּת כָּל בְּנֵי קָדָם.

אֲבָרְ בְּחַיִּיבֵיא מַה כְּתוּב בְּהוּ, (איכה א יד) נִתְנַנְי יְהו"ה בִּידֵי לֹא אוֹכֵל קוּם, (עמוס ה) נְפִלָה וְלֹא תוֹסִיף קוּם, וְאַף עַל פִּי דְּלִית לָהּ רְשׁוּת לְמִיָּקָם מִגְּרָמָהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמַר (שם ט יא) בַּיּוֹם הַזֶּה אֶקִּים אֶת סִפְת דְּדוֹד הַנְּפִלֵת, וּמִאֵן גְּרִים דְּנִחִיתַת לָהּ מֵאֶתְרָהּ דָּא נְחָשׁ, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמַר (בראשית ג יד) וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהֵיִם אֵל הַנְּחָשׁ פִּי עֲשִׂיתָ זֹאת, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא, דְּגְרַמַת דְּאֶשְׁתַּפַּחַת יְבִשָּׁה וְנְפִלַת מֵאֶתְרָהּ, אַרְוִר אַתָּה מְפַל הַבְּהֵמָה וְגוֹמַר (שם). לֵיִיט לִיָּה דְּלֹא יְהֵא לִיָּה מְלָכִין וְשְׁלִיטִין עַל מַה דְּסַמִּיךְ, דְּאִינוּן רִגְלוֹי וַיִּדְּוִי דְּקָצִיץ לוֹן, כְּמָה דְּאִיהוּ גְרִים קְצוּץ וּפְרוּד לְעִילָא, וּבְגִין דָּא עַל גַּחְוֹנָה תִּלְךְ וְעַפְר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (שם), וְדָא אִיהוּ דְּאֶמַר יִצְחָק לְעֵשׂוּ (שם כו לט) מִשְׁמֹנֵי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶךְ.

עֵשֶׂר לְוִטְיָא לֵיִיט לְחַוְיָא, בְּגִין דְּגְרִים דְּאֶתְפְּרַשׁ שְׂכִינְתָא דְּאִיהִי עֲשִׂירָאָה